

KOMISIJAS LĒMUMS

(2006. gada 13. oktobris)

aizliegt laist tirgū Apvienotās Karalistes piena ražošanas uzņēmumā ražotu biezpiena sieru

(izzinots ar dokumenta numuru K(2006) 4877)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2006/694/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulu (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu⁽¹⁾, jo īpaši tās 53. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 178/2002 53. panta 1. punktu Komisijai ir jāaptur tādas pārtikas laišana tirgū vai izmantošana, kas var radīt nopietnas briesmas cilvēku veselībai, ja šīs briesmas nevar apmierinoši novērst ar attiecīgo dalībvalstu veiktajiem pasākumiem, un jānosaka citi piemēroti pagaidu pasākumi.

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulā (EK) Nr. 852/2004 par pārtikas produktu higiēnu⁽²⁾ izklāstīti vispārējie noteikumi pārtikas aprītē iesaistītiem tirgus dalībniekiem par pārtikas produktu higiēnu. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 853/2004⁽³⁾ nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku. Tā nosaka, kādi noteikumi piemērojami izejvielām, kuras var laist tirgū un tādējādi izmantot piena produktu ražošanā. Šajos noteikumos ar piena produktiem tiek saprasti svaigpiena pārstrādes produkti vai to tālākā pārstrādē iegūti produkti.

⁽¹⁾ OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 575/2006 (OV L 100, 8.4.2006., 3. lpp.).

⁽²⁾ OV L 139, 30.4.2004., 1. lpp., labotā redakcija OV L 226, 25.6.2004., 3. lpp.

⁽³⁾ OV L 139, 30.4.2004., 55. lpp., labotā redakcija OV L 226, 25.6.2004., 22. lpp.

(3) Regulas (EK) Nr. 853/2004 III pielikuma IX sadaļas I nodaļas III daļas 4. punktā ir nosacījumi, kas jāizpilda, ražojot un laižot tirgū svaigpienu. Šie noteikumi neļauj piensaimniecības nozares uzņēmumiem laist tirgū svaigpienu, kurā antibiotiku atliekvielas pārsniedz atļautos līmeņus, kas noteikti Padomes 1990. gada 26. jūnija Regulas (EEK) Nr. 2377/90, ar ko nosaka Kopienas procedūru veterināro zāļu maksimāli pieļaujamo atlieku daudzumu noteikšanai dzīvnieku izcelsmes produktos⁽⁴⁾, I un III pielikumā.

(4) Standartiem neatbilstošs piens atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 3. oktobra Regulai (EK) Nr. 1774/2002, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam⁽⁵⁾, jāiznīcina kā 2. kategorijas subprodukts.

(5) Lai šīs prasības izpildītu, piensaimniecības uzņēmumi pirms piena laišanas tirgū izdara ātrās piena pārbaudes. Pārbaudē mērķis ir noteikt antibiotiku atlieku klātbūtni, un tās veidotas tā, lai uzrādītu pozitīvu rezultātu, ja atlieku daudzums ir tuvs maksimumam, taču nenosaka atlieku faktisko daudzumu. Tādos apstākļos vienīgi pārbaude, kurā tiek kvalitatīvi un kvantitatīvi noteiktas antibiotiku atliekas, var pierādīt, ka atlieku maksimums nav pārsniegts. Ja apstipriņoša pārbaude netiek izdarīta, tad pienu, kam konstatēts pozitīvs rezultāts ātrajā pārbaudē, uzskata par bīstamu.

(6) Inspekcijas braucienā, ko Apvienotajā Karalistē no 2006. gada 31. maija līdz 13. jūnijam veica Komisijas Pārtikas un veterinārais birojs (PVB), vairākkārt tika saņemtas liecības, ka higiēnas prasībām neatbilstošs svaigpiens tiek laists tirgū un nosūtīts apstiprinātam pārtikas uzņēmumam, kurš izgatavo cilvēku pārtikai domātus piena produktus.

⁽⁴⁾ OV L 224, 18.8.1990., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1231/2006 (OV L 225, 17.8.2006., 3. lpp.).

⁽⁵⁾ OV L 273, 10.10.2002., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 208/2006 (OV L 36, 8.2.2006., 25. lpp.).

- (7) 2006. gada 9. jūnijā PVB veica klātienes pārbaudi uzņēmumā *Bowland Dairy Products Limited* ("Bowland"), kas atrodas *Fulshaw Hoad Farm, Barrowford, Lancashire BB9 6RA* un apstiprināts ar numuru UK PE 023. Pēc Komisijas rīcībā esošajām ziņām minētais uzņēmums faktiski visu savu biezpiena siera produkciju izved uz citām dalībvalstīm.
- (8) Pārbaudē atklājās, ka starp biezpiena siera izgatavošanā izmantotajām izejvielām ir svaigpiens, ko nosūtījuši lielākie Apvienotās Karalistes piena savācēji un kas izbrāķēts šādu iemeslu dēļ: ātrajā pārbaudē uztieta antibiotiku atlieku klātbūtne, piena maisījums ar ūdeni, kas radies, piena fermās tūrot caurules ar mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļiem, piesārņojums ar krāsām, termiski apstrādāta dzeramā piena pārpalikumi iepakojumā, kas savākti no mazumtirgotājiem. Saskaņā ar uzņēmuma dokumentāciju tāds piens dažādi apzīmēts kā "reģenerētais piens", "piena atkritumi", "cilvēku pārtikai nederīgs" piens vai piens, kam pievienoti analīzes protokoli, kuros aprakstītas piena nepilnības.
- (9) Apmeklējumā arī izrādījās, ka otrs darbības veids bija saistīts ar vakuumsaiņošanu, kurā izmantoja neatbilstošu biezpiena sieru, kas iegūts no pelējuša biezpiena, vai biezpiena sieru, kurā ir svešķermeņi, piemēram, gumijas cimdi. Saskaņā ar uzņēmuma dokumentāciju tādi materiāli bija klasificēti kā "atkritumi", "piesārņots siers" vai "saslaukas".
- (10) 2006. gada 20. jūnijā Apvienotās Karalistes Pārtikas standartu aģentūra *Bowland* telpās izdarīja revīziju. Tajā laikā uzņēmums nedarbojās. Biezpiena siera ražošana atsākās 2006. gada 26. jūnijā.
- (11) Kopš klātienes apmeklējuma 2006. gada 9. jūnijā Komisija vairākkārt ir informējusi Apvienotās Karalistes iestādes par savām bažām attiecībā uz minētās prakses izraisīto cilvēku veselības apdraudējumu un vairākos gadījumos apspriedusi ar tām tehniskos jautājumus, kas saistās ar stāvokļa novērtējumu. Konkrēti Komisija un Apvienotās Karalistes iestādes tikās 2006. gada 4. jūlijā un noturēja audiokonferenci šo jautājumu apspriešanai 2006. gada 18. jūlijā. Vēl viena audiokonference notika 2006. gada 14. septembrī, un tajā piedalījās arī antibiotiku atlieku Kopienas references laboratorijas pārstāvji. Rezultātā Apvienotās Karalistes iestādes 2006. gada 15. septembra vēstulē informēja Komisiju, ka ir pārskatījušas savu nostāju par pārbaudēm, liekot Komisijai saprast, ka tās veiks vajadzīgās darbības. Tomēr tas nav izdarīts.
- (12) 2006. gada 26. un 27. septembrī PVB veica otru inspekciju *Bowland* telpās, lai pārbaudītu jaunās procedūras, kas ieviestas pēc pirmās PVB inspekcijas un PSA revīzijas. PVB inspektori ievēroja, ka kopš 2006. gada 26. jūnija AK kompetentās iestādes nav klātienē pārbaudījušas, vai uzņēmumam *Bowland* paziņotā procedūra ir izpildīta. Līdztekus jaunām problēmām, kā nehygiēniska piena paku plīšana, apsekojums arī apstiprināja, ka arvien vēl turpinās Kopienas tiesību aktos noteiktajām higiēnas prasībām neatbilstoša piena izmantošana. Konkrēti, uzņēmums joprojām saņem un izmanto pienu, kurā pirms laišanas tirgū atklāta antibiotiku atlieku klātbūtne un nav pierādīts, ka atliekas nepārsniedz atlieku maksimumu, kas noteikts Regulā (EEK) Nr. 2377/90.
- (13) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 178/2002 17. panta 2. punktu dalībvalstīm ir jāievieš pārtikas aprites tiesību akti un jāuzrauga un jāpārbauda, vai tirgus dalībnieki, kas iesaistīti pārtikas un lopbarības aprītē, visos ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas posmos pilda attiecīgās pārtikas aprites tiesību aktu prasības. Šai vajadzībai tām ir jābūt oficiālas kontroles sistēmai un jāveic citas apstākļiem atbilstīgas darbības, ieskaitot sabiedrības informēšanu par pārtikas un lopbarības nekaitīgumu un risku, pārtikas un barības nekaitīguma uzraudzību, un citas uzraudzības darbības, kas skar visus ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas posmus.
- (14) Šajā gadījumā fakti skaidri parāda, ka AK iestādes vairākkārt nav izpildījušas savu uzraudzības pienākumu. Tādēļ Komisijai ir nodoms tuvākajā laikā atbilstīgi Līguma 226. pantam sākt procedūru pārkāpuma gadījumā. Komisijai ir arī nodoms piemērot pagaidu pasākumus, kas var izrādīties nepieciešami, lai iespējami drīzāk AK iestādes atjaunotu pietiekamu piensaimniecības nozares uzraudzību.
- (15) Pa to laiku Komisijai ir jāpieņem ārkārtas pasākumi, lai novērstu tūlītējas, nopietnas briesmas cilvēku veselībai, ko izraisa *Bowland* izlaisto produktu pašreizējā klātbūtne Kopienas tirgū.
- (16) Svaigpiens, kura sastāvā antibiotikas pārsniedz Kopienas aktos noteikto maksimumu, nav derīgs lietošanai uzturā un nav nekaitīgs, ņemot vērā to, ka maksimumi balstīti uz tādiem atlieku veidiem un daudzumiem, kurus neuzskata par toksikoloģiski bīstamiem cilvēka veselībai. Veterinārajās zālēs izmantojamo aktīvo vielu īpatnību dēļ vērā jāņem ne tikai vielu toksikoloģiskās īpašības šaurā

- nozīmē (teratogēna, mutagēna vai kancerogēna iedarbība), bet arī to farmaceutiskās īpašības. Bez tam ievērojamai iedzīvotāju daļai (1–10 %) ir paaugstināta jutība pret penicilīnu, citām antibiotikām un to vielmaiņas produktiem, un pat niecīga to koncentrācija viņiem izraisa alerģiskas reakcijas (tādas kā izsitumus, nātreni, astmu vai anafilaktisko šoku).
- (17) Pie tam arvien lielākas raizes sabiedrības veselībai rada no pārtikas vielām izdalītu zoonozes ierosinātāju baktēriju rezistence. Ir droši pierādījumi, ka antibiotiku lietošana produktīviem mājdzīvniekiem iespaido rezistentu baktēriju rašanos dzīvniekos un pārtikā un cilvēku saskare ar šīm rezistentajām baktērijām negatīvi iespaido cilvēku veselību. Ir pierādījumi, ka pārtika ir galvenais rezistentu baktēriju pārnēsātājs no produktīvajiem dzīvniekiem uz cilvēkiem.
- (18) Tāda prakse kā uzņēmuma *Bowland* objektā, kas izmanto pienu, kurā pirms laišanas tirgū atklāta antibiotiku atlieku klātbūtne, un nav pierādīts, ka atliekas nepārsniedz atlieku maksimumu, kas noteikts Regulā (EEK) Nr. 2377/90, rada nopietnas briesmas cilvēka veselībai. Tādas ķīmiskas vielas kā antibiotikas un to vielmaiņas produkti neiet bojā nekādā apstrādē. Rezultātā *Bowland* produktos, kas ražoti no piena, kurā ir tādas vielas, noteikti ir atliekas tādos daudzumos, kas liek risināt šo pašu nekaitīguma problēmu.
- (19) Uz šo problēmu dalībvalstu vērība vērsta vairākos gadījumos, jo sevišķi Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas sanāksmēs 2006. gada 18. jūlijā un 18. septembrī un īpašas darba grupas sanāksmē 2006. gada 7. septembrī. Visas dalībvalstis, izņemot Apvienoto Karalisti, atbalstīja Komisijas vērtējumu.
- (20) 2006. gada 4. oktobra vēstulē Komisija informēja *Bowland* par savu nodomu iesniegt Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgajai komitejai lēmuma projektu uz Regulas (EK) Nr. 178/2002 pamata. *Bowland* atbildēja Komisijai ar vēstuli 5. oktobrī un e-pastu 6. oktobrī. Tas atkārtoja uzņēmuma nostāju šajā jautājumā par antibiotiku atlieku klātbūtni pienā un neiesniedza jaunus materiālus, kas varētu pierādīt, kas attiecīgo produktu radītās briesmas cilvēku veselībai būtu zudušas.
- (21) Tādēļ Komisija, it sevišķi ņemot vērā 2006. gada 26. un 27. septembrī veiktās PVB pēdējās inspekcijas rezultātus un produkta klātbūtni vairākās dalībvalstīs, uzskata, ka briesmas nevar pārvarēt, ja nenosaka Kapienas mēroga pasākumus, ieskaitot aizliegumu attiecīgos produktus laist tirgū. Briesmas cilvēku veselībai ir tik lielas, kas šie pasākumi jāpiemēro nevilcinoties.
- (22) Šajā Lēmumā noteiktie pasākumi tiks pārskatīti, kolīdz būs pieejamas jaunas ziņas par to, ka cilvēku veselībai briesmas nedraud, it sevišķi – pēc AK iestāžu veiktajiem pasākumiem.
- (23) Komisija lems par tālākiem pasākumiem, ja tiks sniegti pierādījumi, ka tamlīdzīga prakse sastopama arī citos uzņēmumos.
- (24) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas atzinumu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Dalībvalstis aizliedz laist tirgū visu biezpiena sieru, ko ražojis *Bowland Dairy Products Limited*, kas apstiprināts ar numuru UK PE 023 un atrodas *Fulshaw Hoad Farm, Barrowford, Lancashire BB9 6RA*, un izseko, aiztur un iznīcina visus atlikušos šās izcelsmes biezpiena siera daudzumus.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2006. gada 13. oktobrī

Komisijas vārdā —
Komisijas loceklis
Markos KYPRIANOU